

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Bănatul și sârbii

Comisiunile teritoriale din conferința păcii dela Paris au desbătut în mai multe sedințe problema bănățeană.

Temeiurile, invocate de sârbi pentru împărțirea Bănatului, sânt următoarele:

1. Partea cea mai cu vlagă a neamului sârbesc, — zic ei, — este tocmai aceea, care trăiește astăzi în mijlocul românilor bănățeni: la sârbii d'acolo nu se poate renunța, (deși nu-s decât ceva peste 200 de mii).

2. Dacă Bănatul întreg ar fi al românilor, s'ar naște neînțelegeri și conflicte între regatul sârb și român.

3. Sârbii din Bănat, părăsiți de frații lor, nu s'ar putea afirma în fața elementului românesc, care este cu mult mai spornic decât cel sârbesc. Va să zică, sârbii ar fi cotorpiți în câțiva ani de numărul covârșitor al românilor.

4. O Românie Mare stăpână peste Bănat ar amenința Sârbia în deosebi Valea Moravei (!).

5. Belgradul sârbesc, dacă România ar ajunge până la Dunăre, ar trebui să înceteze de-a mai fi capitala Sârbiei, primejduită de vecina România, și sârbii ar fi nevoiți să-și aleagă altă capitală. La atâta «umilire» Belgradul nu se poate supune.

Acestea sânt «temeiurile», admise — cum se vede — din partea comisiunii teritoriale.

Românii au răspuns așa:

1. Dacă se împarte Bănatul cu sârbii, 400 de mii de români bănățeni ajung sub stăpânire sârbească, — va să zică cu mult mai mulți, decât ar fi sârbii sub domnie română.

2. Conflicte și neînțelegeri se vor ivi și atunci, când Bănatul va fi împărțit.

3. Românii bănățeni, dați pe mâni sârbești, sânt cu mult mai expuși prigonirilor, dacă avem în vedere felul de tratament, de care se împărtășesc frații noștri din Valea Timocului, și cruzimile recente sârbești comise față de românii din Bănat.

4. Cu nimic nu se poate dovedi, că România ar voi să atace Sârbia prin Valea Moravei; din contră, România ar avea interes să-i dea ajutor, când Sârbia ar fi atacată de-o a treia putere.

5. Strămutarea capitalei la centrul țării este o afacere curat internă.

Granițele acestea nefirești, statorite de conferința păcii, învederat că nu pot fi durabile.

Și dacă totuși se croiesc așa, motivele adevărate vor ieși odată la lumină.

Ear românii nu se vor rușina de ele, ci poate alții.

Program de lucru

II.

Eră ziua de 16/28 Septemvrie 1868, după introducerea erei constituționale în Ungaria de atunci. Românilor greco-orientali din Ardeal și Ungaria la întreprinderea și la mijlocirea mitropolitului Șaguna, li s'a permis să se adune în o mare adunare bisericească pentru a se reguła și ei pe baze constituționale și democratice în cele bisericești.

Și s'au adunat aici la Sibiu toți românii ortodoxi din Ardeal și din părțile ungurene prin reprezentanții săi, 90 de membri, 30 din cler și 60 mireni. Aceasta mare adunare bisericească, numită de atunci încoace congres național bisericesc, o a deschis Marele Mitropolit Andreiu Șaguna în o cuvântare frumoasă, clasică în care a făcut istoricul luptelor sale de 20 de ani în fruntea bisericii române din Ardeal. Cuvântarea aceasta ar trebui să o cetească zi de zi generația de azi, spre a cunoaște bine starea bisericii.

Arătând ursita invidioasă, care veacuri de-arândul a apăsât mitropolia noastră, care a adus unirea la începutul veacului al 18, căderea noastră sub sârbi în cele bisericești, trecând la anul 1848 la luptele grele cu absolutismul austriac între anii 1850—1860 la învierea mitropoliei noastre, și la cestiunea vitală modalitatea, după care va avea a se constitui Mitropolitul și Episcopii noștri pe viitor, a continuat:

«Obiectul acesta l-am tractat noi Arhieriei în Sinodul din 16 August 1865, și am aflat unanim, că Noi arhieriei nu suntem competenți a tracta acest obiect fără întreprinderea reprezentanților clerului și poporului credincios din întreaga mitropolie, prin urmare, că numai un congres național român este competent de a tracta acest obiect cu valoare de drept. De acea acest Sinod Arhieresc a așternut Maiestății Sale în acest înțeles reprezentațiunea sa, expunând acolo și modul conchemării și al ținerii unui asemenea congres bisericesc față cu elaborarea modului de constituire al Mitropolitului și Episcopilor spre viitor precum și față cu elementele constitutive dintr'o mitropolie.

Mai departe: Deci pe baza canoanelor bisericești recunoscute prin articolul de lege IX din 1868 m'am înțeles cu Preasfinții Domni Episcopi pentru sorocul ținerii acestui congres național bisericesc, și am aflat de bine a se conchiemă acela pe ziua de azi, adică pe 16 Septemvrie.

Eată domnilor, că am ajuns a vedea congresul cel mult dorit al provinciei noastre mitropolitane a tuturor românilor de religia greco-răsăriteană din Ungaria și Ardeal.

Eată Domnilor! Congresul acesta însuși, care îl reprezentați Domniile Voastre!

Eată Domnilor, timpul încetării acelei sarcine grele, cari de 20 de ani zace pe umerii mei, și care trebuia să o suport singur după pozițiunea mea, ceea ce o ocup în organismul sfintei maicii noastre biserici, căci n'am putut să ne organizăm până acuma bisericește.

Cum am condus eu până acum treaba cea grea și problematică a reînființării mitropoliei noastre? Despre aceasta judece prezentul și viitorul.

Mai departe.... n'am făcut nici o măsură volnică în treaba înființării mitropoliei, ci fiind împedecat de împrejurări de a mă putea consulta cu bărbatii noștri am lucrat și singur spre ajungerea dorințelor noastre bisericești, precum îmi impuneau canoanele, dară nu spre introducerea și stabilirea unui absolutism ierarhic, care eu totdeauna l-am combătut, și despre care există în afacerile mele cele mai lămurite dovezi. Dacă astăzi, când Ți-au venit Ție, Noule Ierusalime, iarăși lumina și mărirea Domnului peste tine a răsărit, — depun cu desăvârșită odihnă sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mâinile congresului prezent și celor viitoare congrese, cari singure sunt reprezentantele legale și canonice a întregii noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente de a duce și conduce trebile administrative-economice-bisericești, școlare și fundanționale.

De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara soartă a bisericii în mâinile acestui congres și viitoare, și mă mângâi, căci citez să zică: că nu îndeșert am alergat, nici în deșert m'am ostenit. Filip, II. 16; că n'am alergat ca și cum n'aș fi știut unde alerg, nici am dat război, ca și cum aș fi bătut văzduhul, Cor. I. c. IX. v. 26, ci luptă bună m'am luptat, curgerea am plinit, și credința am păzit, II. Tim. IV. 7, și că astăzi pot să mă rog de Dumnezeu, ca acum să mă slobozească pe mine în pace, căci văzură ochii mei mântuirea lui, care a pregătit-o înaintea feții tuturor românilor de religia gr.-răsăriteană din Ungaria și Ardeal, Luca II. 29—31.

În momentele acestea mari, cari fac în biserica noastră ecumenică o epocă însemnată mă rog de Dumnezeu prea umilit, ca congresul nostru prezent și cele viitoare să desvoalte după sfatul său dumnezeesc astfel de afaceri, cari să merite de a fi caracterizate de carte a unui născut fiul său, a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos, scrisă nu cu negreală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, nu în table de piatră, ci în tablele cele trupesti ale inimei Domniilor Voastre, și ale inimei membrilor dela viitoarele congrese, pentru că numai astfel făcând Tu, noule Ierusalime, Te vei înnoi, și vei justifica în fapte, că Ți-a venit Ție lumina, și că mărirea Domnului iarăși peste tine a răsărit, și că această casă Tatăl o a zidit, Fiul o a întărit, și Duhul sfânt o a sântit. Care toate fie. Amin!

Cu cuvântarea așa spicuită a deschis Marele Șaguna congresul, care a votat statutul nostru Organic, așa cum este el azi, căci sânt puține schimbările, cari s'au făcut la dorința guvernului.

La încheierea congresului deputatul Georgiu Ioanoviciu, secretar de stat în ministerul de culte, pe acele timpuri lucru mare pentru noi românii ortodoksi, mulțămind mitropolitului Șaguna, că a prezentat congresului aceasta mare lucrare, ține să constate: *că noi românii gr.-or. adunându-ne din toate părțile Ungariei și ale Transilvaniei* ne-am văzut cu frățietate întruniți pe terenul autonomiei bisericești; teren de aci înainte garantat, necontestat și necontestat, și pe acest teren am zidit templul libertății confesionale și naționale, și cu organismul stăvilit ne-am asigurat libertatea conștiinței, și propășirea neîmpedată pe calea culturii, fără care nici un popor nu poate deveni însemnat între popoare, între națiuni.

La cuvintele acestea Șaguna a răspuns:

Înainte de a enuncia cuvântul din urmă pentru adunarea noastră, am să vă spun, că tare cred, cumcă nu numai membrii congresului acestuia, ci și fiecare membru al provinciei noastre mitropolitane, văzând cele ce s'au făcut aici în congres, s'a convins, că nu e nime în provincia noastră mitropolitană ospe și nemernic, ci e membru îndreptățit și activ în biserica noastră. Pe ce basă este pusă, și ce reguli are, le știu cu toții.

Temelia societății noastre bisericești este lumina luminilor și răsăritul răsăriturilor, este de o ființă adusă în lume și în neamul omenesc, căreia toți aceia, cari nu-și fac siesi vreun idol cioplit, i se închină. Nu numai DVoastră, cari reprezentați provincia mitropoliei noastre, ci fiecare membru al ei poate fi convins, că toți suntem împreună lucrători ai unui Dumnezeu, și că sântem în urma legilor fundamentale ale religiei noastre zidirea lui Dumnezeu, casa și locașul lui. Toate aceste instituții ale bisericii noastre ne conving despre aceea, că sântem egali îndreptățiti cu toții, că între noi nu este nici o deosebire, și că prin urmare este o libertate pe basă pozitivă în asociațiunea noastră bisericească.

Nu voi Domnilor nici cu prilejul acesta să ostensesc atențiunea DVoastre, deci să-mi fie ertat a zice numai: *că efectul lucrărilor noastre mai departe atârnă dela DVoastră*. Aș dori a vă spune multe în momentele acestea ale despărțirii, esența acestora este însă: *Să fiți râvnitori legii, să dați sufletele Voastre pentru legătura părinților voștri; aduceți vă aminte de lucrările lor, cari le-au făcut întru generațiunile lor, a căror următori sântem noi, și veți lua mărire mare și nume etern. Amin.*

Ca glas de clopot sună în urechile noastre, în inimile noastre, cuvintele Marelui Mitropolit Șaguna, cuvintele rostite în zile mari, pentru zile mari. Zile mari au fost acele, în cari ne-au dat nouă bisericii celei vii constituția bisericii, și cu ea și răspunderea pentru soarta bisericii, și zile mari sânt cele de azi, când biserica noastră trece spre a se contopi în biserica mare ortodoxă a României mari.

Avem înaintea noastră toată răspunderea pentru soarta bisericii.

În constituția bisericii noastre nime nu e nemernic, nime nu e strein, toți sântem membri activi, egali, dar toți cu grea răspundere.

Trecem în Marea biserică ortodoxă română cu moștenirea eredită de la Marele Șaguna. Trecem plini de bucurie, că a sosit și pentru biserica noastră ziua mântuirii, că a strălucit și asupra ei lumina Domnului.

Saltă acuma și te bucură, Sioane! Încheați acuma toți Românii în o singură biserică mare românească, în o singură biserică națională, și organizați de jos din parohie până sus la mitropolie pe bazele largi ale Constituțiunei bisericești, pus fiecare la locul său, la lucru, vom înainta, ne vom consolida, ne vom perfecționa, îngăduind fiecare cu dragoste, căci zilele grele sânt, și vom întemeia aici pe pământ împărăția lui Dumnezeu; care fie, fie.

Dela Asociația clerului

Aviz. Primind cantitatea de hârtie necesară pentru tipărirea *Analelor congresului preoțimei ortodoxe române*, ținut la Sibiu, rugăm să se anunțe cu posibilă grabire toți cei ce voiesc să aibă această publicație, ca să ne putem orienta asupra numărului exemplarelor de tipărit.

Membrii Asociației clerului vor primi *Analele* cu preț redus.

Rugăm stăruitor pe toți preoții bisericii noastre să binevoiască a intra în șirul membrilor Asociației, plătind taxa anuală de 50 cor. ori (întru cât prin poștă nu se pot trimite parale) avizându-ne că vor să fie luați în lista membrilor, ce se va tipări în *Anale*.

Anunțurile și taxa membrilor să se trimită la adresa casierului preot P. Morușca, Sibiu, strada Seiler Nr. 8.

Convocare. Membrii comitetului central al Asociației clerului ort. român sânt invitați să participe la sedința comitetului ce se va ține în *19 Iunie (2 Iulie) a. c.* în edificiul Seminarului «Andreian», la orele 9 a. m. Din comitet fac parte următorii domni, *din Arhidieceză*: Dr. I.

Lupaș, Dr. Seb. Stanca, St. Meteș, Dr. I. Broșu, Aurel Nistor, P. Morușca; *din dieceza Aradului, secția consistorului din Arad*: Dr. Gh. Ciuhandu, Procopie Givulescu, Petru Marșeu, Atanasie Todan, Dr. V. Filip, Aurel Iancu, Mihail Cosma; *secția consistorului din Oradea-mare*: Petru E. Papp, George Teaha, Petru Popa, Vasile Popovici, Samuil Iacob, Ioan Dronca, Zaharie Moga; *din dieceza Caransebeșului*: Andrei Ghidiu, Dr. I. Sârbu, Dr. Moise Ienciu, Petru Ieremia, Sinesie Bistrea, Petru Bernaz, Coriolan Buracu.

La ordinea zilei: importante probleme de organizare.

Sibiu, la 6/19 Iunie 1919.

Dr. Vasile Saftu
președintele Asociației.

Dr. Nicolae Bălan
secretarul Asociației.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orice chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Unificarea bisericii

Sâmbătă s'a ținut la mănăstirea din Sinaia prima consfătuire privitoare la unificarea bisericii din vechiul regat cu bisericile ortodoxe din Ardeal, Basarabia și Bucovina.

Au participat la consfătuirea dela Sinaia miniștrii Dr. C. Angelescu și V. Goldiș, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, P. S. Sa Episcopul Miron Cristea, delegații facultăților de teologie din București și Cernăuț, precum și delegați din Ardeal și Basarabia.

FOIȘOARA

Catechismul bunei creșteri

— Pentru mamele noastre —

(Urmare)

Părinții lui Nicușor timpul liber nu și-l petreceau la cărciumă, ci în familie, în mijlocul copilășilor, învățându-i neîncetat: *să fie de omenie*. Aceste povești bune aduc rodul lor binecuvântat: iubirea nețărmurită față de scumpul lor părinte!

4. Grădina de copii

Legile țării spun, că unde numai se poate: comunele, bisericile, societățile și toți oamenii de bine, să sară în ajutorul statului ridicând pentru micuții dela 3—6 ani *grădini de copii*.

Ar fi o fericire dacă în fiecare sat pe lângă o bună școală primară ar fi și câte o grădină de copii. Unde aceasta nu s'ar putea înființa, din cauza cheltuielilor, s'ar putea întocmi un azil statornic sau cel puțin unul de vară.

La stăruința învățătorului s'a înființat în sat o societate a femeilor, în frunte cu cocoana

boerului, care și-a pus ca scop susținerea unei grădini de copii.

Încă la toamnă Nicușor și alți tovarăși de joc vor cerceta această școală, unde o domnișoară învățătoare îi va învăța să cânte, să se joace, și cu mânuțele lor să facă jucării plăcute.

Mamele, care fiind ocupate cu lucrul câmpului, erau silite să-și lase copilașii singuri acasă, acum sânt vesele că-i pot da în grija unei femei, care le dă o bună creștere, îi deprinde să vorbească, să spuie versuri, cântece și să se joace cuminte. Când vor trece la școala primară, toată învățătura de acolo va fi mai ușoară, dacă cercetează și grădina de copii.

Orce părinte înțeleghător își va trimite și va sprijini aceste instituții care varsă o neprețuită binefacere asupra vlăstarelor noastre, în care neamul își vede puterea lui dă mâne.

Să nu rămâie sat și chiar cătun, unde să ne fie o grădină sau azil pentru copii!

5. Cum s'a dezvoltat Nicușor

La sfârșitul anului al 2-lea Nicușor cântărea 12 kg. De aici înainte crește anual cu câte 2, respective 1 kg. Când era de 5 ani cân-

tărea cam 18 kg. fetițele cântăresc numai 17. Fetițele dela 11—15 ani, cresc anual cu 4—5 kg în greutate; băieți dela 15—18 cresc și mai mult. La fetițe când sânt de 16 ani, băieți de 19 ani începe a fi creșterea mai staționară. De aici înainte depun mai multă grăsime și mușchi.

Tabloul următor ne arată cum s'a dezvoltat Nicușor dela 2—6—18 ani.

Etatea		Greutatea în kilograme	
		băieți	fete
La finea anului al	2-lea	13.2	12.0
"	"	15.4	14.0
"	"	16.8	15.7
"	"	19.3	17.5
"	"	21.1	19.0
"	"	23.0	20.7
"	"	24.9	22.5
"	"	26.8	24.9
"	"	29.4	26.4
"	"	32.1	29.1
"	"	34.9	33.7
"	"	38.2	37.9
"	"	42.6	42.6
"	"	51.0	47.2
"	"	57.1	48.2
"	"	62.7	49.2
"	"	66.0	50.0

(Va urma).

Nr. 4289/1919 Bis.

Circulară

Cătră toate oficiile protopresbiterale ortodoxe române din arhidieceza Transilvaniei.

Onoratul Consiliu Dirigent român, resortul cultelor și al instrucțiunii publice, cu data 19 Mai a. c. Nr. 4685, la reprezentarea acestui Consistor din 30 April a. c. Nr. 3365 a dispus, ca adausele de scumpete pe seama preoțimii noastre, suma de câte 300 coroane lunar, să se solvească și capelanilor pentru lunile trecute Noemvrie și Decemvrie 1918, Ianuar, Februar și Martie 1919.

Despre aceasta onoratul oficiu protopresbiteral, spre ulterioară afacere, este în cunoștință.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 4 Iunie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Soldatul român și bolșevicii

Generalul Popovici, comandantul grupului de divizii din Basarabia, a făcut ziarului *Basarabia* din Chișinău următoarele declarații:

«Soldatul român și ofițerii care-l conduc, sânt vrednici de misiunea lor și plini de avânt. Disciplina domnește în armată tot așa de neștirbită, ca și în eroicele epopee din operațiile noastre dela Mărășești, Mărăști și Oituz.

In ce privește forțele bolșeviste, care se află dealungul Nistrului, chiar dacă aceste forțe ar întrece pe ale noastre, — armata română cu spiritul său de vitejie, cu experiența ei căpătată în luptele cu germanii, are încredere desăvârșită că va apăra frontul în cele mai bune condițiuni și că orice încercare bolșevistă va fi imediat înfrântă».

Afaceri administrative

Vineri, în 7/20 Iunie, consistorul arhidiecezan în ședință plenară extraordinară, luând act de ședința extraordinară a comitetului protopresbiteral din tractul Zarandului, ținută în 4/17 Iunie, a. c. sub presiunea ad hoc al membrului din comitet, *Nicolae Pop*, paroh în Orminda, a ascultat glasul unanim al comitetului, și cu considerare și la interesele familiei repozatului protopresbiter *Vasile Dămianu*, a instituit de administrator protopresbiter al parohului *Pompiliu Piso*, din comuna Cărpiniș.

Totodată cu părere de rău a luat act despre aceea, că protopopul *Petru Popovici* din Abrud, care în cale telegrafică a fost însărcinat să reprezinte consistorul la înmormântarea protopresbiterului răposat Vasile Dămianu, și se conducă ceremoniile prohodului, n'a putut împlini misiunea aceasta, fiind tocmai atunci în o misiune oficială la alegerea de paroh în comuna Zlagna; dară și altcum telegrama despre trimiterea sa la înmormântarea numitului protopresbiter, din cauza grelelor pedeci de comunicațiune, a primit-o prea târziu.

Cu ocaziunea înmormântării numitului protopresbiter s'a luat inițiativa de a se face o colecție, în scopul de a înființa un fond în amințirea răposatului protopop Vasile Dămianu, care timp de 35 de ani a condus cu mult zel și interes tractul Zarandului, și toate instituțiunile administrative și culturale ale românilor ortodoxi din acel colț de țară, odinioară fala românilor din Zarand.

Luăm act de ținuta deamă și vrednică a comitetului protopresbiteral. Se respectă pe sine, cine respectă amintirea oamenilor, cari au lucrat o viață întreagă, având în vedere numai binele obștesc.

Bardul de la Mircești

În aceste vremuri de eroism românesc, s'a împlinit o sută de ani dela nașterea aceluia, care a cântat pe *Penes-Curcanul*, și acela care a avut viziunea adevărată a ostașului român:

Plecat-am nouă din Vaslui

Și cu sergentul zece,

Și nu era, zău, nimănui

În pept inima rece.

Aniversarea acestui centenar trebuie să fie un prilej de a ne duce cu gândul plin de admirație la marele sărbătorit al poeziei române, la bardul din Mircești, al cărui nume vremea nu a făcut, decât să-i dea o veșnică strălucire.

Alecsandri a fost lira care a răsunat la toate adierile sufletului românesc, și de aceea a fost așa de variată producția sa literară, atât de deosebită dela o fază la alta.

Arta lui *Alecsandri* a exprimat sufletul epocii, și cum el a fost contemporan cu renașterea României, care s'a făcut în mod vertiginos, poezia lui *Alecsandri* se schimbă de la an la an.

Rare ori se pot întâlni astfel, în istoria literară, un mai mare contrast între producțiile unui același autor, ca între *Coana Chirița*, sau *Iorgu dela Sadagura*, și *Ovidiu*, ori *Fântâna Blanduziei*.

Poezia lui *Alecsandri* apoi este felurită. Ea este lirică și romantică; e epică și descriptivă; e purtătoare de armonie a admirației față de bravura ostașului dela 1877, precum este, în pastele, pictura literară a plăurilor poetizate de Grigorescu.

Și această înlănțuire între poezia lui *Alecsandri* cu sufletul societății românești explică valoarea acestei poezii, ca și rangul ei în ierarhia istoriei literare dela noi... (V.)

Știrile zilei

Dela Academie. Academia română a reales ca președinte pe dl *P. Poni*, și a ales ca viceprezidenți pe dnii *I. Al. Brătescu-Voinești*, *D. Onciul* și *Șt. Hepiteș*.

Profesorii francezi în Sibiu. Distingii oaspeți, profesorii universitari francezi, sosind în 18 I. c. la Sibiu, au vizitat Catedrala noastră, muzeul Asociației și alte instituții din oraș. S'a făcut în aceeași zi, după amiază, o excursiune la Săliște, unde au fost întâmpinați de întreg poporul comunei.

Părintele protopop *Lupaș*, în cuvinte elocvente latine, salută pe învățații Franței și slăvește cultura latină, care unește România de marea ei soră, Franța.

Viu emoționat răspunde dl *Lucien Poincaré*. Laudă virtuțile conservative ale poporului român, și în mijlocul furtunoaselor ovațiuni declară că Ardealul este și va fi pe vecie al românilor, ear țara sa, Franța, va continua să apere toate dreptele aspirațiuni ale unui popor vrednic de iubirea și îngrijirea neîntreruptă a fraților săi din apus.

Consiliul Dirigent a dat la ora 8 seara o masă în cinstea profesorilor. Au luat cuvântul, la acest prilej, dnii *V. Branice* și *O. Goga*. A vorbit la urmă dl *Poincaré*, închinând pentru latinitatea comună și pentru unirea veșnică a Transilvaniei cu România.

Inmormântarea protopopului V. Dămian. Duminică 15 I. c. a fost înmormântat la Brad, protopopul *Vasile Dămian*, care a murit în spitalul din Cluj.

Venerabilul protopop era de 65 de ani. Ca deputat național al cercului Baia de Criș, ca membru al diferitelor instituții culturale și economice protopopul Dămian a desfășurat o activitate neobosită. Harnicul protopop odihnească în pace în pământul liberat al Ardealului!

Pedepse meritata. Pretorul Diviziei 6 a, în ședințele de la 27 și 28 Mai a. c. a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Farcaș Iosef, din Kenderis, trei luni închisoare, 2. Molnár Sándor, din Oradea Mare,

1800 lei amendă, și Szénay Ferenc, din Oradea Mare una lună închisoare, — pentru că au contravenit la Ordonanța Nr. 25 al I a C. T. T. 4. Öö Devsö, din Oradea Mare 1000 lei amendă, pentru că a contravenit la Ordonanța Nr. 25 al. 6 a C. T. T.

Alegere de preot în Zlatna. Ținându-se Duminică, în 15 Iunie a. c., sinod parohial electoral în parohia *Zlatna* (tractul Abrud) pentru alegerea de preot, dintre 4 concurenți a fost ales cu majoritate absolută de voturi tinerul absolvent de teologie *Gheorghe Popescu* din Valea-Dosului.

Bulgarii la Paris. Din Sofia se anunță, că s'a fixat lista delegațiilor bulgari la conferința păcii. În delegație s'au ales membri din toate partidele politice. Plecarea la Paris se va face îndatăce germanii și austriecii vor semna preliminariile de pace.

Păcatele și prostiile bolșevice. Sfatul Țării scrie: În ultimul timp teroarea bolșevică domnește în toată Ucraina. După ce au furat toate odăjdile, obiectele de aur și argint de prin biserici, le-au transformat în ceainării, cluburi, birouri sau școală de propagandă bolșevică.

Religia nu se mai predă în școli, ci este înlocuită cu învățături (!) bolșeviste.

Preoții au fost obligați să scoată singuri icoanele și să atârne în locul lor chipurile fruntașilor bolșevici.

Cei cari nu ascultă, sânt împușcați pe loc, sau arestați și exilați în lăuntrul Rusiei.

Din Turda. Primim: Cătră abonații «Foai Noastre»: Depărtându-se din Turda întreg personalul de redacție, ca să urmeze cursul de profesori din Cluj, am fost nevoit să sistez apariția foii până la toamnă. Cei ce au plătit abonamentul pe anul întreg, nu vor fi scurtați, pentru că lunile acestea de vară, cât nu a apărut, nu li vom socoti. În nădejdea, că în Septemvrie vom putea reapărea cu puteri înalte, rugăm pe On. abonați și cititori ai foai să ne păstreze și pe atunci bunăvoința și încrederea de până acum. *Dr. Valer Moldovan.*

Gest frumos de sinceră prietenie. Parohul din Stremți (protopresb. Alba-Iulia), Părintele *Ioan Neagoe*, în semn de sinceră prietenie și pietate față de iubitul său prieten decedat *Romul Platoș*, fost paroh în Turnișor, a binevoit a pune temei cu 200 cor. la «*Legatul presbiterul Romul Platoș, pentru ajutorarea copiilor săraci aplicați la meserii cu daruri de Crăciun*». Legatul se atașază la *fondul Ioan Vișa*, ce are aceeași menire. Pentru prinos exprimă sincere mulțumiri: *Vic. Tordășianu*, prezidentul Reuniunii meseriașilor sibieni.

Trenuri la Băile dela Ocna. Între Sibiu și Ocna circulează următoarele trenuri:

Tr. 8418	pleacă din Sibiu la	8.20 a. m.
" 8405	" " " "	2.00 p. m.
" 8411	" " " "	4.02 "
" 8472	sosește la	12.04 "
" 8406	" " " "	3.37 "
" 8416	" " " "	8.09 "

Pentru aceste trenuri sânt valabile biletele de vecinătate și biletele de tur-retur.

Dacă cineva voește a călători la Ocna și înapoi cu trenul de *persoane*, este îndatorat a-și scoate bilet valabil pe distanța chilometrică 31—40 (bilet de carton), deoarece biletele de vecinătate și biletele tur-retur pentru tren de persoane nu sânt valabile.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Marți și Miercuri: Dramă extraordinară, în primul rol cu artista *Mia May: Hilda și moartea*.

Începutul la ora: 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marți și Miercuri: *Vizita Reginei Maria în Franța*.

Începutul la ora: 9 seara.

„FRĂȚIA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Agnita.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIA», se invită la
a XII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminică în 6 Iulie st. n. 1919, la 2 ore d. a., în localul ofic. protop. din Agnita.*

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul și propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere cu privire la bilanț și la contul profit și pierdere; distribuirea profitului curat și darea absolutului pe anul de gestiune 1918.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1919.
4. Alegerea unui membru în direcțiune pe durată de 6 ani și a unui membru în comitetul de supraveghiere pe durată de un an.
5. Statorirea capitalului social după a 3-a emisiune.
6. Modificarea statutelor

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați să-și depună la cassa institutului acțiunile eventuale de plenipotență cel mult până la 5 Iulie st. n. a. c. la 12 ore din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenți sau al acțiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se convoacă din nou pe ziua de 13 Iulie st. n. a. c. în localul și la ora susindicate, și se va țineă cu acelaș program, fără privire la număr, în sensul §§-ilor 27 și 34 din statute.

Agnita, la 16 Iunie 1919.

(151) 1—1

Direcțiunea.

Activa		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1918		Pasivă	
	K f		K f		K f
Cassa	10,536.05	Capital	82,645.—		
Escont	57,745.04	Fond de rezervă	4,498.52		
Credite personale ipotecare	39,342.62	Fond special de rezervă	3,273.07		
Credite cambiale ipotecare	13,571.—	Fond cultural	106.48		
Credite personale	6,458.—	Fond de pens.	855.46		8,733.53
Efecte	85,950.—	Depuneri	237,498.—		
Acțiuni dela bănci	10,600.—	Dividende neridicate	3,175.—		
Realități	439.54	Tantieme neridic.	80.17		
Cont curent	124,223.53	Creditori	9,146.55		
Spese de proces	73.47	Interese transitoare	750.90		
		Profit curat	6,910.30		
			348,939.25		348,939.25

Debit		Contul Profit și Pierdere		Credit	
	K f		K f		K f
Interese:		Interese:			
după depuneri	6,496.36	de escont	3,969.57		
Salare	2,136.—	de cambii ipotecare	2,683.94		
Spese curente	2,038.54	de credite personale	703.73		
Marce de prezență	148.—	de credite personale ipotecare	7,204.80		
Dare directă	1,154.80	Venite dela efecte	2,530.84		
Dare de 10% după interese de dep.	649.64	Venite dela acțiuni	365.20		
Competință de timbru	46.82	Interese de cont curent	2,018.12		
Profit curat	6,910.30	Proviziuni	104.26		
			19,580.46		19,580.46

Agnita, la 31 Decemvrie 1918.

Ioachim Muntean m. p.,
prezident și director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Gavrea m. p. I. Pareu m. p. Ioan Savu m. p.
Emanuil Dutcuș m. p. Ilie Știrbețiu m. p. Vasilie Boca m. p.

Examinând conturile prezente le am aflat exacte.

Agnita, la 6 August 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Băcilă m. p. Dr. R. Curta m. p., președ. Ioan Oros m. p. Militon Berghea m. p.
Ioan Vătășan m. p., revizor expert al «Solidarității».

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Censurat prin: Căpitan Boiu.

Nr. 207/919.

(150) 1—3

Concurs

Pentru posturile învățărești din comunele mai jos înseminate se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Berghiu. — 2. Cioara. — 3. Răchita Purcăreț și 4. Săsciori, cu salar câte 600 Cor. dela comuna bisericească. Restul întregire dela stat.

5. Daia, două posturi și 6. Laz, un post cu salar de câte 200 Cor. dela comuna bisericească și întregire dela stat.

7. Pianul de jos două posturi cu salar dela comuna bisericească pentru unul Cor. 700, iar pentru al doilea Cor. 200. Restul întregire dela stat.

8. Pianul de sus cu salar de Cor. 500 dela comuna bisericească și întregire dela stat.

Pentru toți învățătorii se asigurază cuartir și grădină în natură ori relutul în bani.

Învățătorii cari vor fi instituiți sunt datori să instrueze și în școala de repetiție, și Duminică și sârbătoarea se conducă copiii la biserică și să cânte cu ei în cor la s. liturgie.

Cererile instruite cu observarea normelor în vigoare, sânt a se înainta în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial, având concurenții ca înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a-și arăta dăstăritatea în cântări.

Sebeș, 3/16 Iunie 1919.

Oficiul protopresbiterial.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 321/1919.

(141) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. gr. or. română din Curtuișul mic, protopresbiteratul Cetății de piatră, prin această se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt:

1. Salarul legal și anume: din repartitie pe popor 200 cor.; ajutor permanent dela P. V. Consistor 100 Cor; întreg restul dela stat votat sub Nr 108373/1913 ministerial.

2. Cvartir deplin corespunzător și grădină școlară în natură, lângă școală.

3. Lemnele necesare de foc, aduse acasă.

Concurenții să-și înainteze petițiile provăzute cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat și să se prezinte în comună spre a se afirma ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 13 Mai 1919.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea de piatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. (148) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din comuna Hălchiu, protopopiattul Brașovului.

Beneficiile sunt:

Concurenții sânt datori: ca în termen de 30 zile dela cea d'întâi publicare în «Telegraful Român» să cânte și să predice și dacă e preot să slujească; să-și înainteze petițiile lor însoțite de toate actele, cari se cer, oficiului protopopesc român ortodox al Brașovului.

Din ședința Comitetului parohial ținută în 12 Mai 1919.

George Praveț
președinte
Aprobat.

Ștefan Garoiu
secretar

Dr. V. Saftu
protopop.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.